

I. УВОД

Посљедње деценије XX и почетак XXI вијека означени су великом експанзијом нових технологија, а посебно информационо-комуникационих технологија. Тешко је у историји човјечанства идентификовати сличан проналазак који има такав утицај у толиком броју људских дјелатности као што су информационо-комуникационе технологије. Њихов значај огледа се управо у ширини њихове примјене. Темпо развоја је неочекивано брз и готово спектакуларан.

Информација и податак су постали основно стратешко добро, поред већ постојећих: енергије, природних богатстава и инфраструктуре. Индустрија која прати нове захтјеве друштва први пут успијева одговорити тако брзо како јој захтјеви долазе. Настаје нова економија базирана на знању и информацији, нова индустрија и ново друштво. Земље које схватају предности (попут Америке, Канаде, Сингапура, Норвешке) успијевају успоставити државни монопол у производњи информационих добара и придружених алата.

Пут у информационо друштво води преко «дигиталне револуције». Ова револуција била је велики преокрет, много бржи и обухватнији, него индустријска револуција. Од првих рачунара (1946) до данас дошло је до бројних разноврсних промјена. Допринос томе је развој и раст индустрије информационих технологија.

Информационо - комуникационе технологије својим могућностима прикупљања, похрањивања, преношења и обраде свих врста података и информација толико су унаприједиле све привредне гране и све јавне послове да се данашње друштво у развијеним земљама свијета може назвати «информационо друштво».

Нове технологије чине подлогу за квалитетну и дјелотворну употребу знања. Знање и интелигентно кориштење информација постају кључни фактори новог привређивања па се често умјесто «информационог друштва» користи и назив «друштво знања». Употреба нових технологија на нивоу развијеног свијета основни је предуслов за прикључење том свијету, па се због тога морају уложити велики напори превасходно на систему образовања, дообразовања и примјени нових технологија да би се брзо могли приближити друштву знања.

Трансформација јавне управе у правцу интензивне и широке примјене информационо комуникационих технологија (ка електронској управи – е-Управи) је један од кључних сегмената свеукупног процеса изградње информационог друштва.

Управа прати човјека од рођења до смрти. Од њеног квалитета у многоме зависи квалитет његова живљења. Она штити права грађана, пружа им свакодневне услуге, служи грађанима и привреди, а не политичкој структури. Њене функције крећу се строго у оквирима заданим законом.

Е-Управа функционише на принципу 3б (било када, било шта и било гдје), односно, "корисници" могу у било које вријеме, за било коју потребу и из било ког мјеста да се обрате управи. Таква управа је потпуно и стално оперативна и претпоставља интеграцију свих информационих система и подсистема. У документима земаља које прелазе на е-Управу као основни разлог њеног увођења наводи се тежња да се: осигура нова основа за економску конкурентност; омогући редефинисање улоге и брже изврши трансформација владе и управе и њихово претварање у сервис грађана; смањивање цијене јавних услуга; да подстицај развоју економије засноване на знању; интеграцији, олакшавању и «ослобађању» јавних услуга; дефинише квалитетнија политика, те побољша и убрза процес доношења одлука; као и да се осигура ефикасност и ефективност рада управе на свим нивоима.